

pagina 2

- Modderstromen en wateroverlast, een gecombineerd probleem

pagina 3

- Proefproject in de gemeente Gingelom

pagina 4

- Infoavond Houthulst 20 maart 2002
- Veel gestelde vragen

Werk maken van Erosiebestrijding

Velm opnieuw geteisterd door water- en modderellende

In de nacht van 9 op 10 mei 2002 zorgden hevige onweersbuien op verscheidene plaatsen in Sint-Truiden en Gingelom voor water- en modderellende. Vooral in de deelgemeenten Mielen-Boven-Aalst en Buvingen (Gingelom), en Kerkom en Velm (Sint-Truiden) stonden een aantal straten in een mum van tijd onder de modder.

Velm heeft de weinig benijdenswaardige reputatie een 'teisterdorp voor water- en modderellende' te zijn. De voorbije 10 jaar is het minstens 10 keer overstroomd. Op het terrein zie je snel hoe dat komt.

Velm ligt in de vallei van de Molenbeek. Ter hoogte van de dorpskern monden enkele zijvalleien uit. Die valletjes draineren samen een oppervlakte van ruim 950 ha hoger gelegen akkerland, van waar het water en de modder afkomstig zijn.

Maatregelen juist op tijd
In Velm is de vraag naar concrete ingrepen zeer groot. De Watering van Sint-Truiden en

Het gebied 'Heulen Gracht' vanuit de lucht gezien (augustus 2001).

de stad Sint-Truiden startten reeds een aantal concrete projecten. Zo werd in de droge vallei van de Heulen Gracht, die een gebied van ongeveer 275 ha draineert (luchtfoto), een aarden dam met een grasstrook en een erosiepoel aangelegd (figuur). De vallei wordt gekenmerkt door frequente en intense uit-

spoeling. De aanleg van grasstroken, aarden dammen en erosiepoelen zal het afstromend water afremmen en de lokale berging verbeteren. Voorts is het de bedoeling om het geërodeerd sediment zoveel mogelijk op te vangen.

Dat alles gebeurt in nauw overleg met de landbouwers. De erosiebestrijdingswerken werden uitgevoerd in april 2002. Gezien het vernieuwende karakter van de uitgevoerde maatregelen, werd met belangstelling uitgekeken naar de betrouwbaarheid, efficiëntie en doeltreffendheid.

En hoe liep dat af?

Tijdens de hevige onweersbuien in de nacht van 9 op 10 mei 2002 werden de maatregelen voor het eerst echt op de proef gesteld. In 1 uur tijd viel ongeveer 15 mm neerslag met een neerslagintensiteit die opliep tot meer dan 20 mm/uur. De terugkeerperiode van dergelijke onweersbuien bedraagt ongeveer 2 jaar.

Deadlines voor het aanvragen van subsidies voor plannen en werken

Wil u nog dit jaar een dossier indienen?
Dan moet de definitieve aanvraag worden ingediend voor 30 november 2002.

Wil u volgend jaar een dossier indienen?
Dan moet u een principeaanvraag voor het investeringsprogramma voor 2003 indienen voor 30 november 2002. U wordt dan op de hoogte gebracht van het goedgekeurde investeringsprogramma voor 1 februari 2003.

Inlichtingen :
Verdere informatie vindt u in de brochure 'Wegwijzer doorheen het erosiebesluit'. Deze publicatie kunt u aanvragen bij de Vlaamse Infolijn (tel. 0800-3 02 01 of via www.vlaanderen.be). Voor alle bijkomende inlichtingen kan u terecht bij de afdeling Land (tel. 02-553 21 86).

Stroomopwaarts van de dam werd 250 m³ sediment opgevangen.

De zone stroomopwaarts van de dam liep volledig vol met water. Dat zorgde voor een tijdelijke buffering van ongeveer 1.000 m³ water.

De overloop van de dam heeft gewerkt, wat aanduidt dat (ondanks het niet-extre-

me karakter van de neerslag) de hoeveelheid afstromend water aanzienlijk was.

Gedetailleerde opmetingen van de sedimentlaag, net stroomopwaarts van de aarden dam, tonen aan dat er ongeveer 250 m³ sediment

werd opgevangen. Enig minpunt was dat de aarden dam nog onbegroeid was (aanleg in april 2002), en dus onbeschermd, waardoor er een bres is geslagen ter hoogte van de knijpleiding.

De aanleg van een aarden dam, dwars op de droge vallei, met een grasstrook en een erosiepoel aan de stroomopwaartse kant, was zeer efficiënt voor het opvangen van het geërodeerd materiaal en het tijdelijk bufferen en afremmen van afstromend

water. Daardoor zijn nog grotere water- en modderproblemen in de stroomafwaarts gelegen dorpskern van Velm vermeden. Bij de constructie van een aarden dam blijkt het wel nodig om de knijpleiding en de overloopzone voldoende te verstevigen, bijvoorbeeld door gebruik van schanskorven.

Inlichtingen :

Karel Vandaele, Jo Lammens & Peter Priemen, Interbestuurlijke samenwerking Gingelom, Sint-Truiden, Nieuwerkerken, Watering van Sint-Truiden, Minderbroedersstraat 6, 3800 Sint-Truiden, tel. 011-68 36 62, E-mail info@wateringsinttruiden.com

Ondanks de doorbraak van de dam was de schade stroomafwaarts beperkt.

Modderstromen en wateroverlast, een gecombineerd probleem

Problemen met erosie en wateroverlast gaan in Vlaanderen vaak hand in hand. Een geïntegreerde aanpak dringt zich op. Afdeling Land en AQUAFIN zetten de eerste stappen in de richting van een samenwerking die hier vorm moet aan geven.

In erosiegevoelige regio's krijgen de beheerders van waterlopen er een belangrijke uitdaging bij: het omgaan met de gevolgen van bodemerosie. Zij zijn echter niet de enigen: ook de beheerders van de riolerings- en waterzuiveringsinfrastructuur kennen dit probleem. Op heel wat plaatsen in Vlaanderen is nog een gemengd rioleringsstelsel aanwezig. Het werd destijds ontworpen om niet alleen het sanitaire afvalwater, maar ook het regenwater van de daken, de straten en zelfs van

de omliggende velden af te voeren. De oppervlakkige afstroming van de akkers concentreert zich dikwijls t.h.v. holle wegen e.d., die afwaarts via grote roosters aansluiten op het rioleringsstelsel. Als beheerder van 191 rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's), 692 pompstations en 3.500 km leidingen is AQUAFIN gedoemd om met de negatieve gevolgen hiervan in aanraking te komen.

Bij hevige onweders komt via de oppervlakkige afstroming een pak leem van de akkers

in de riolering terecht. Na afloop van de bui wordt dit kwaad soms nog verergerd door ook de modder uit straten en tuinen bij de ruimingswerken naar de riolering te brengen. Deze oplossing verschuift enkel het probleem. De modder hoopt op in de riolen, de collectoren en de ermee gerelateerde riolerings- en zuiveringsinfrastructuur. Dat brengt hoge ruimingskosten met zich mee en vraagt een belangrijke extra inspanning van de operatoren van AQUAFIN, die het collectorennetwerk beheren. De gevolgen zijn zelfs voelbaar tot in de RWZI's, waar een stijging optreedt van de hoeveelheid 'spuislib', het restproduct van het biologische zuiveringsproces. Op jaarbasis is er een meerkost van 1,68 miljoen euro om deze extra hoeveelheid slib op een milieuverantwoorde wijze af te zetten. En daar blijft het niet bij! De schurende werking van de leempartikels

zorgt ook voor een abnormaal snelle slijtage van de pompen in het rioleringsstelsel en van de machines t.h.v. de RWZI (fijnrooster, vijzelgemaal...).

De grote hoeveelheden modder, die jaarlijks worden afgezet in beken, waterlopen en rioleringshebben ook een belangrijke invloed op de wateroverlast-problematiek. De afvoercapaciteit van riolen en collectoren wordt niet meer volledig benut. In Haspengouw werd vastgesteld dat bepaalde collectoren voor 70% waren dichtgeslibd t.g.v. erosie. Een gelijkaardig probleem doet zich voor in de waterlopen, waar onder invloed van de leemtoevoer het bodempeil verhoogt. Daardoor komt niet alleen de afvoercapaciteit

van de waterloop in het gedrang. Een bijkomend gevolg is de verhoging van het waterpeil, waardoor op bepaalde locaties aan overstorten de waterloop zo hoog komt te staan dat terugstroming in de riolering onvermijdelijk is, met alle nadelige gevolgen vandien.

Daarnaast brengt erosie voor AQUAFIN ook problemen van kwalitatieve aard met zich mee. Het delicate zuiveringsproces op de RWZI wordt door de massale leemtoevoer na onweders op twee manieren verstoord. Enerzijds is er een daling van het bezinkingsrendement merkbaar, waardoor gedurende de eerste week na de onweersbui hogere concentraties aan zwevende stoffen mogelijk zijn in het effluent. Anderzijds is er een achteruitgang van de stikstofverwijdering doordat meststoffen en bestrijdingsmiddelen samen met de leempartikels meespoelen naar de riolering.

AMINAL afdeling Land, AMINAL afdeling Water en AQUAFIN hebben in het voorjaar de koppen bij elkaar gesto-

Schroef, afgesletten onder invloed van de schurende werking van de leempartikels.

Een gemeentegrensoverschrijdend erosiebestrijdingsplan en een Dulowaterplan in eigen beheer?

Gingelom, Sint-Truiden, Nieuwerkerken en de Watering van Sint-Truiden doen het!

Recent hebben Gingelom, Sint-Truiden, Nieuwerkerken en de Watering van Sint-Truiden beslist om zo snel mogelijk te starten met een gezamenlijke opmaak van een duurzaam lokaal waterplan zoals voorzien in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met het Vlaamse Gewest. Dit duurzaam lokaal waterplan integreert o.a. het gemeentelijk erosiebestrijdingsplan en het waterbeheersingsplan en moet een geïntegreerde en planmatige aanpak van de water- en modderproblematiek mogelijk maken. Dr. Karel Vandaele werd op 1 juni 2002 aangeworven als lokale watermanager. Hij is geograaf van opleiding en behaalde in 1997 een doctoraat in de wetenschappen met het proefschrift 'Temporele en ruimtelijke dynamiek van bodemerosieprocessen in landelijke stroomgebieden (Midden-België) - een terreinstudie'.

Schuimontwikkeling op de RWZI als gevolg van meststoffen, die samen met de bodemdeeltjes afstromen.

Simulaties van bodemverlies en sedimenttransport

Proefproject in de gemeente Gingelom

Begin dit jaar verscheen het eindrapport van het proefproject 'Integraal land- en waterbeheer in landelijke gebieden met het oog op het beperken van bodemverlies en modderoverlast'. De KU Leuven evalueerde de effectiviteit en efficiëntie van verschillende vormen van integraal land- en waterbeheer voor drie stroomgebieden in de gemeente Gingelom: de Molenbeek, de Cicindriabeek en de Melsterbeek.

ken om na te gaan hoe vorm kan gegeven worden aan een geïntegreerde aanpak. Dat heeft geleid tot een aantal concrete afspraken. Bij de opmaak van een gemeentelijk erosiebestrijdingsplan zal AQUAFIN zoveel mogelijk bij het proces betrokken worden. Op vele locaties in Vlaanderen heeft AQUAFIN immers een pak gebiedskennis verworven in het kader van het ontwerp van haar collectoren. Er werden hydrodynamische modellen opgemaakt van het rioleringsstelsel. Daarbij is in vele gevallen reeds een visie ontwikkeld op de toekomstige afvoer van het regenwater, met het oog op een maximale scheiding van afvalwater en regenwater. Regelmatig kwamen bij de inventarisatie van het rioleringsstelsel, die in het kader van dergelijke studies plaats vond, problemen van oppervlakkige afstroming aan het licht.

De samenwerking tussen afdeling Land en AQUAFIN moet er tevens toe leiden dat bij de uitvoering van de erosiebestrijdingswerken gestreefd wordt naar integrale oplossingen, waarbij niet alleen de modder wordt tegengehouden, maar waarbij ook het hemelwater maximaal wordt afgekoppeld van de riolering. Ongetwijfeld betekent dit het begin van een boeiende en vruchtbare samenwerking over de verschillende disciplines heen!

Integraal land- en waterbeheer houdt in dat er op verschillende locaties in het stroomgebied maatregelen worden genomen. Die hebben positieve effecten op de locatie zelf, en meer stroomafwaarts. Bedoeling is zowel de bodemverlieshoeveelheden op akkers, als het sedimenttransport naar waterlopen te verminderen. Ook de piekdebieten nemen af, zodat het risico op overstromingen kleiner wordt. De studie evalueerde een reeks scenario's voor de drie stroomgebieden. Een scenario bestaat uit de inplanting van een type maatregel, of een combinatie van verschillende maatregelen, in het landschap. Aan de hand van een bodemverlies- en sedimenttransportmodel kon men het effect van de gesimuleerde maatregelen berekenen.

Uit de simulaties bleek dat het uit productie nemen van de meest erosiegevoelige percelen een groot effect heeft, zowel op het lokale bodemverlies, als op de sedimentaanvoer naar woonkernen en waterlopen. Het veelzijdig toepassen van groenbedekkers en het inzaaien van zomergewassen onder dekvrucht heeft echter nog een groter effect. Dat is voornamelijk te wijten aan het spectaculair terugdringen van intense modderafvoeren tijdens de voorjaarsperiode (mei-juni).

Grasbufferstroken tussen percelen of langs waterlopen zijn vooral effectief in het beperken van sedimentaanvoer naar woonkernen en waterlopen, maar hebben weinig effect op de hoge bodemverlieswaarden zelf. Daarom

worden ze het best gecombineerd met de hoger genoemde maatregelen. Kleine wachtbekkens kunnen een oplossing bieden voor de hoge sedimentlast in waterlopen indien ze worden ingeplant op plaatsen waar veel sediment wordt getransporteerd, en indien ze voldoende frequent worden geruimd.

Zowel de conclusies als de methodologie van deze studie zijn ook elders in Vlaanderen van toepassing, zij het met beperkte regionale verschillen. Met betrekking tot de efficiëntie kunnen slechts voorlopige conclusies worden getrokken. Het inschatten van alle kosten en baten van bodemerosiebestrijding en de hiermee gerelateerde problemen vergt gegevens die tot op heden niet beschikbaar zijn, maar ook heel moeilijk te bepalen zijn. Bijvoorbeeld: hoe brengt men de psychologische schade van water- en

modderoverlast in rekening? Wat is de waarde van de bodem of het bodempatrimonium, en op welke termijn wordt dit ingeschat? De waarde hangt o.m. af van het gewenste bodemgebruik: moet de bodem nog dienen voor landbouwproductie of nemen de landschappelijke waarde en de natuurwaarde de overhand? De weinige milieu-economische studies die daarover bestaan geven geen sluitend antwoord op tal van vragen.

De resultaten van het proefproject tonen aan dat nageenog elke bestudeerde maatregel op lange termijn een positief rendement haalt. Bij de keuze van maatregelen is een evenwichtige afweging noodzakelijk tussen het maximale rendement, de maximale reductie van bodemverlies en de maximale reductie van sedimentaanvoer naar waterlopen.

Inlichtingen :

Gert Verstraeten, Laboratorium voor Experimentele Geomorfologie, afdeling Fysische en Regionale Geografie, KU Leuven, Redingenstraat 16, 3000 Leuven, tel. 016-32 64 11, E-mail gert.verstraeten@geo.kuleuven.ac.be, en afdeling Land, tel. 02-553 21 86.

Inlichtingen :

Simon Lameire, afdeling Infrastructuur en Griet Cumps, afdeling Operaties, AQUAFIN NV, Dijkstraat 8, 2630 Aartselaar, tel. 03-450 45 11, E-mail info@aquafin.be

Nu beschikbaar!

'Kleinschalige erosiebestrijdingswerken - Een praktijkvoorbeeld' is een informatieve brochure die het ontwerpen en uitvoeren van erosiebestrijdingswerken illustreert aan de hand van concrete voorbeelden uit de gemeente Gingelom.

Inlichtingen :

Deze publicatie kunt u aanvragen bij de Vlaamse Infolijn (tel. 0800-3 02 01 of via www.vlaanderen.be). Voor alle bijkomende inlichtingen kan u terecht bij de afdeling Land (tel. 02-553 21 86).

Het model

Het in dit proefproject gebruikte model is speciaal ontworpen voor het evalueren van de effectiviteit van integraal land- en waterbeheer. De reductie van bodemverlies en sedimentexport, wordt door de respectieve modelcomponenten berekend.

Het bodemverliesmodel is gebaseerd op de universele bodemverliesvergelijking (de Revised Universal Soil Loss Equation of RUSLE), ontwikkeld in de VS. Dit model berekent het langetermijngemiddelde van de jaarlijkse bodemerosiesnelheid per oppervlakte-eenheid als gevolg van intergeul- en geulerosie als een product van vijf factoren:

$$A = R.K.LS.C.P$$

met A : de gemiddelde bodemerosiesnelheid (ton/ha.j)
R : de regenerativiteitsfactor (MJ.mm/ha.h.j)
K : de bodemerosiegevoeligheidsfactor (ton.h/MJ.mm)
LS : de topografische factor (dimensieloos)
C : de gewasfactor (dimensieloos)
P : de erosiebeheersingsfactor (dimensieloos).

Op het niveau van Vlaanderen zijn de noodzakelijke parameterwaarden voor de toepassing van het RUSLE-model beschikbaar. Het model werd door het Laboratorium voor Experimentele Geomorfologie (KU Leuven) uitgebreid voor 2-dimensionale landschappen, waardoor men de concentratie van afstromend water in droge valleien in rekening kon brengen. Het model werd in het verleden reeds gebruikt om de bodemerosiekaart-Land op te stellen.

Naast het jaarlijks bodemverlies, werd voor elke plaats in het landschap ('pixel') ook voorspeld of het aangevoerde en geproduceerde sediment wordt afgezet of verder stroomafwaarts (naar de lagere gelegen pixel) getransporteerd, op basis van een berekende transportcapaciteit. Door die waarden te koppelen aan het juiste afstromingspatroon, kan men de hoeveelheid sediment die in de waterlopen terecht komt, berekenen.

Infoavond Houthulst

20 maart 2002

Op 20 maart 2002 vond een infoavond over erosiebestrijding plaats in de gemeente Houthulst. In de deelgemeente Klerken liggen merkbaar erosiegevoelige akkers op de Midden-West-Vlaamse heuvelrug. Bij hevige regenbuien spoelt heel wat modder op de straten of in de aangrenzende waterlopen.

Johan Desmet, Bart Debusche en Wouter Schiettecatte gaven een toelichting over bodemerosie, hoe het probleem zich stelt in Houthulst en wat er aan gedaan kan worden. Twee landbouwers, Norbert Deraedt en Marc Decroix uit Mesen, hebben reeds ervaring met erosiebestrijding en schetsten elk hun eigen verhaal. Op de infoavond waren 55 nieuwsgie-

rigen en geïnteresseerden uit de regio aanwezig. Een opmerkelijke opkomst, tegen de verwachtingen in.

Sociaal onderzoek

Een infoavond op zich is onvoldoende om het gedrag van de landbouwers te meten. Daarom werd ook een sociaal onderzoek uitgevoerd bij enkele landbouwers in Houthulst. Hoe zien de land-

bouwers de erosiebestrijding in hun eigen gemeente, erkennen ze het probleem en zijn ze bereid het probleem te verhelpen? Of wat kan er volgens hen anders in de erosie-aanpak?

In de eerste plaats vinden de landbouwers dat erosie zich in sterke mate voordoet in de deelgemeente Klerken, en minder in de andere deelgemeenten van Houthulst. Niet elke landbouwer kan aan erosiebestrijding doen omwille van de slechte inpasbaarheid in zijn bedrijfsplanning. Voorts zeggen de landbouwers slechts op bepaalde plaatsen hinder te ondervinden, maar niet zozeer op hun eigen akkers. Het toepassen van erosiebestrijdingsmaatregelen enkel omwille van de erosiebestrijding op zich, zien de landbouwers nog niet gebeuren. Wel zaaien landbouwers groenbedekking in daar waar ze kunnen. Het respecteren van de randen van de waterlopen gebeurt soms te weinig en dat betreuren sommigen wel. Om sedimentafvloeiing te voorkomen laten enkele landbouwers grasstroken liggen langs waterlopen. Maar ze wijzen er op dat ook de overheid haar verantwoordelijkheid in het ruimen van de beken voldoende dient op te nemen. Sommige landbouwers staan eerder wantrouwig tegenover de erosieaanpak omdat ze vrezen dat maatregelen in de toekomst zullen opgelegd

Subsidie voor een infoavond

Gemeenten die een infoavond organiseren kunnen, als ze de samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Gewest afsluiten, een subsidie van 50 euro ontvangen. Meer informatie over deze en andere subsidies (aanleg van een demonstratieveld, organiseren van een excursie) vindt u in het eerste nummer van de infokrant.

Hoe moet dat nu praktisch?

Als u in 2002 reeds een sensibiliseringsactie heeft ondernomen of als u nog een actie plant in 2002, dan moet u deze actie opnemen in het milieujaarprogramma (MJP) 2002. Als u vervolgens in het MJP 2003 over de actie rapporteert, dan wordt de subsidie toegekend.

Inlichtingen :

De teksten van de gemeentelijke samenwerkingsovereenkomst evenals de memorie van toelichting en de handleiding vindt u op www.mina.vlaanderen.be. Voor inlichtingen m.b.t. 'sensibilisering erosie' als onderdeel van de 'cluster water' kan u terecht bij de afdeling Land (tel. 02-553 21 86).

worden: zolang alle maatregelen vrijwillig door de landbouwers kunnen worden uitgevoerd, ervaren zij geen problemen. Daarbij vermelden sommigen dat ze voldoende maatregelen tegen het afvloeien van aarde van hun percelen ondernemen.

Vijf van de elf bevraagde landbouwers willen in de toekomst zeker verder betrokken worden. Dat kan via het uitnodigen op bijkomende infoavonden, via het deelnemen aan demonstratienamiddagen in de streek en via persoonlijke benadering. Landbouwers gaan akkoord met brongerichte maatregelen maar wijzen erop dat iedereen zijn verantwoordelijkheid moet opnemen. Verder stemmen de landbouwers in met een geïntegreerde aanpak: de samenwerking tussen verschillende overheidsinstanties en de landbouwers moet kunnen en zal nodig zijn als men het probleem integraal wil aanpakken.

Samenwerken aan erosiebestrijding

De gemeente Houthulst gaat het probleem voor de volgende winter verder aanpakken. Ze is bereid te overleggen met een twintigtal landbouwers uit de erosiegevoelige streek. De provincie West-Vlaanderen ondersteunt het project en is van plan om de samenwerking inzake erosiebestrijding tussen de gemeenten, gelegen op de Midden-West-Vlaamse heuvelrug, te bevorderen. Maar vergeet daarbij zeker de landbouwers niet, want zonder hun medewerking wordt erosiebestrijding geen succes. Na 'werk maken van erosiebestrijding' en de goedkeuring van het erosiebesluit is de volgende stap 'samen werken aan erosiebestrijding'!

Sofie Butaye,
Natuurpunt vzw,
Iepersesteeweg 56,
8600 Diksmuide,
tel. 0473-70 26 99, E-mail
sofiebutaye@yahoo.com

Colofon

Samenstelling en redactie:
Afdeling Land

Werken verder mee aan dit nummer:

Sofie Butaye, Griet Cumps, Johan Desmet, Marnix De Vrieze, Simon Lameire, Jo Lammens, Norbert Leyman, Peter Priemen, Martien Swerts, Karel Vandaele en Liesbeth Vandekerckhove

Fotografie:

AQUAFIN NV, Sofie Butaye, Peter Priemen, stad Sint-Truiden

Verantwoordelijke uitgever:

Jean-Pierre Heirman
Directeur-generaal
AMINAL
Koning Albert II-laan 20, bus 8
1000 Brussel

Lay-out en druk:

Geers Offset nv, Oostakker

Oplage:

3.000 exemplaren op milieuvriendelijk papier

De infokrant kan gratis ontvangen worden na aanvraag bij de Vlaamse Infolijn (tel. 0800-3 02 01 of via www.vlaanderen.be) of bij afdeling Land

Meer informatie:

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Land
Alhambra-gebouw
Emile Jacquainlaan 20, bus 6
1000 Brussel
Tel.: 02-553 21 86
Fax: 02-553 21 85
E-mail: land@lin.vlaanderen.be

De afdeling Land maakt deel uit van de administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL)

Veel gestelde vragen

Krijgt een landbouwer minder premie voor akkerbouwgewassen als een deel van zijn akkerbouwareaal wordt ingenomen door erosiebestrijdingsmaatregelen?

De inkomenssteun voor bepaalde akkerbouwgewassen wordt evenredig verminderd met de oppervlakte ingenomen door de maatregel.

Immers, de oppervlakte die omwille van een gewestelijke milieumaatregel, bijvoorbeeld een erosiebestrijdingsmaatregel, uit productie wordt genomen, komt niet in aanmerking voor een premie voor bepaalde akkerbouwgewassen. Indien echter de oppervlakte minimaal 30 are beslaat en ergens minimum 20 m breed is, en er gras ingezaaid werd, komt deze wel in aanmerking voor een premie voor rundvee en schapen.

De administratieve aangifte van erosiebestrijdingsmaatregelen in het kader van het Erosiebesluit is analoog met de aangifte van de bestaande beheersovereenkomsten in het kader van Europese verordening (EG) 1257/99. De regeling uitgewerkt voor deze steunmaatregelen vindt u in de brochure 'Premies voor bepaalde akkerbouwgewassen of voor rundvee en schapen - oppervlakteaangifte 2002'.

Bij de oppervlakteaangifte wordt het oorspronkelijke perceel opgesplitst in (bijvoorbeeld) twee delen, en aangegeven als twee nieuwe percelen, met nieuwe perceelsnummers, de respectievelijke oppervlakten, gewassen, aangepaste gewascodes, en bestemmingen. Het gedeelte dat in gebruik is voor een akkerbouwteelt krijgt de bestemming 'A' (akkerbouwgewassen). Het gedeelte dat uit productie werd genomen voor de inplanting van een erosiebestrijdingsmaatregel krijgt de bestemming 'I' (niet in aanmerking voor een premie) of 'P' (voedergewassen, indien minimum 30 are en ergens minimum 20 m breed).

Wordt het suikerbietenquotum aangetast door de inplanting van erosiebestrijdingsmaatregelen?

Nee.

Het suikerbietenquotum wordt bepaald op basis van de totale bedrijfsoppervlakte, aangegeven bij het Ministerie van Landbouw. Die oppervlakte omvat naast akkerland ook braak, weiland, beboste grond, enz. Ook grasbufferstroken en grasgangen behoren daarbij, vermits ze worden aangegeven. Dus zal de oppervlakte van erosiebestrijdingsmaatregelen niet in mindering worden gebracht bij de bepaling van het suikerbietenquotum van een landbouwbedrijf.

En wat als er al een beheersovereenkomst 'water' is?

Op sommige percelen heeft de gebruiker reeds een beheersovereenkomst 'water' met de VLM voor het toepassen van een verminderde bemesting. In dat geval zal de afdeling Land de ligging en oppervlakte van de kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen meedelen aan de VLM. Cumulatie van de vergoedingen is niet mogelijk. De landbouwer ontvangt slechts een vergoeding voor de beheersovereenkomst 'water' voor het deel van het perceel waar geen erosiebestrijdingswerken gebeuren.

De VLM zal een bijakte maken bij de beheersovereenkomst en laten ondertekenen door de gebruiker. De landbouwer moet de beheersvoorwaarden wel blijven naleven voor het volledige perceel. Omdat de VLM aanneemt dat er geen splitsing van het perceel is, hebben de erosiebestrijdingswerken geen invloed op het aantal staalnames.